

UI Manifest Effectus veleučilišta

Uvod

UI Manifest Effectus veleučilišta (u daljnjem tekstu: Effectus) predstavlja temelj za skup preporuka i najboljih praksi za korištenje umjetne inteligencije (UI) u poučavanju i učenju (nastavnom procesu).

U skladu s Etičkim smjernicama namijenjenim nastavnom osoblju za upotrebu UI i podataka u poučavanju i učenju, ovaj Manifest predstavlja temeljni dokument o upotrebi UI i podataka u poučavanju i učenju.

Sastavni dio (Annex) ovog Manifesta jesu **Etičke smjernice namijenjene nastavnom osoblju za upotrebu UI i podataka u poučavanju i učenju** koje su osmišljene kako bi nastavnom osoblju pomogle da razumije potencijal koji primjene UI i podataka mogu imati u obrazovanju te da prošire svijest o mogućim rizicima. Cilj je nastavnom osoblju omogućiti da se sustavima UI bavi na pozitivan, kritički i etički način te ostvare njihov puni potencijal.

UI Manifest uvažava i **UNESCO Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence, Etičke smjernice za pouzdanu umjetnu inteligenciju** (Stručna skupina na visokoj razini o umjetnoj inteligenciji - AI HLEG) te **Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O UTVRĐIVANJU USKLAĐENIH PRAVILA O UMJETNOJ INTELIGENCIJI (AKT O UMJETNOJ INTELIGENCIJI) I IZMJENI ODREĐENIH ZAKONODAVNIH AKATA UNIJE)** i **Priloge Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O UTVRĐIVANJU USKLAĐENIH PRAVILA O UMJETNOJ INTELIGENCIJI (AKT O UMJETNOJ INTELIGENCIJI) I IZMJENI ODREĐENIH ZAKONODAVNIH AKATA UNIJE.**

UI Manifest uvažava činjenicu da je UI skup tehnologija koji se brzo razvija te da su Etičke smjernice za upotrebu UI i podataka u poučavanju i učenju postupan proces neprekidnog razmišljanja i učenja (Stručna skupina za umjetnu inteligenciju i podatke u obrazovanju i osposobljavanju) te će u skladu s tim verzije ovog dokumenta redovno ažurirati i renumerirati. UI ima velik potencijal za poboljšanje praksi poučavanja i učenja te pomoć obrazovnim institucijama da unaprijede organizaciju i rad. Međutim, istraživanja o utjecaju UI na obrazovanje utemeljenom na dokazima i dalje nema mnogo, stoga je važno zadržati kritički stav i nadzor.

Korištenje UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) na Effectusu mora biti u skladu s regulativom kojoj Veleučilište podliježe.

Kako bi korištenje UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) bilo moguće (ali i ne samo zato), dugoročno, Effectus treba evoluirati s obzirom na dva strateška prioriteta **Akcijskoga plana za digitalno obrazovanje (2021–2027.)**: (1) ekosustav **digitalnog obrazovanja** te (2) **digitalne vještine i kompetencije za digitalno doba.**

Točka 1.

Načini korištenja UI u poučavanju i učenju

Korištenje UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) odvijat će se na 4 moguća načina:

1. poučavanje studenata – upotreba UI za poučavanje studenata (okrenuta studentima),
2. potpora studentima – upotreba UI za podupiranje studenata (okrenuta studentima),
3. potpora nastavnicima – upotreba UI za podupiranje nastavnika (okrenuta nastavnicima),
4. potpora sustavu – upotreba UI za potporu dijagnostici ili planiranju na razini sustava (okrenuta sustavu).

Točka 2.

Područja razvoja novih kompetencija

Nastavnici će konstantno razvijati nove kompetencije za etičku upotrebu UI i podataka:

1. Područje 1: profesionalna uključenost (Upotreba digitalnih tehnologija za komunikaciju, suradnju i profesionalni razvoj),
2. Područje 2: digitalni resursi (Pronalaženje, stvaranje i dijeljenje digitalnih resursa),
3. Područje 3: poučavanje i učenje (Upravljanje upotrebom digitalnih tehnologija u poučavanju i učenju),
4. Područje 4: ocjenjivanje (Upotreba digitalnih tehnologija i strategija za poboljšanje ocjenjivanja),
5. Područje 5: poticanje studenata (Upotreba digitalnih tehnologija za poboljšanje uključivanja, personalizacije i aktivnog sudjelovanja studenata),
6. Područje 6: olakšavanje digitalnih kompetencija studenata (Omogućavanje studentima da na kreativan i odgovoran način upotrebljavaju digitalne tehnologije za informiranje, komunikaciju, stvaranje sadržaja, dobrobit i rješavanje problema).

Točka 3.

Načini edukacije nastavnika i studenata

Edukacija u svezi korištenja UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) za nastavnike i studente odvijat će se semestralno, i to online ili offline.

Točka 4.

Područja edukacije nastavnika

Edukacija nastavnika obavezno će obuhvatiti pitanja za usmjeravanje nastavnog osoblja:

1. Ljudsko djelovanje i nadzor,
2. Transparentnost,
3. Raznolikost, nediskriminacija i pravednost,
4. Dobrobit društva i okoliša,
5. Privatnost i upravljanje podacima,
6. Tehnička stabilnost i sigurnost,
7. Odgovornost.

Točka 5.
Područja edukacije studenata

Edukacija studenata obavezno će obuhvatiti prednosti i mane korištenja UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) te dozvoljene i zabranjene prakse.

Točka 6.
Planiranje i primjena UI

S ciljem učinkovitijeg planiranja upotrebe UI i podataka u poučavanju i učenju (nastavnom procesu), veleučilište EFFECTUS će jednom godišnje provoditi aktivnosti u svezi:

1. Revizije trenutačne upotrebe sustava UI i podataka,
2. Pokretanja politika i postupaka,
3. Provođenja pilot-projekta sustava UI,
4. Suradnje s pružateljem sustava UI,
5. Nadzora rada sustava UI i procjena rizika.
- 6.

Uprava Effectusa **usvojila je ovaj UI Manifest 28. travnja 2023.**, s ciljem početka korištenja UI u poučavanju i učenju (nastavnom procesu) na Effectusu u akademskoj godini 2023/24.

Izv.prof.dr.sc. Robert Kopal

Izv.prof.dr.sc. Đuro Horvat

Mr.sc. Miljenko Javorović

Predsjednik Uprave

V.d. dekana

Glavni direktor

Robert Kopal

Đuro Horvat

Miljenko Javorović

